

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН
КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ
ТОКТОМ**

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун
Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын
2013-жылдын 11-ноябрындагы № окс - 0070/0
«Жаран Айтбай Абдыкадыровдун кайрылуусун өндүрүшкө
кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө» аныктамасына
жаран А. Абдыкадыровдун даттануусун кароо жөнүндө

2014-жылдын 7-февралы

Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын төмөнкү курамы: төрагалык кылуучу - судья М.Ш. Касымалиев, судьялар Ч.А. Айдарбекова, М.Р. Бобукеева, Дж.М. Макешов, Э.Т. Мамыров, А.О. Нарынбекова, Э.Ж. Осмонбаев, К.С. Сооронкулова, соттук отурумдун катчысы М.Толобалдиевдин катышуусунда, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык мыйзамдын 28-беренесинин 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, соттук отурумда жаран А.Абдыкадыровдун Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2013-жылдын 11-ноябрындагы № окс-0070/0 аныктамасына карата даттануусун карап, төмөнкүлөрдү

Т а п т ы:

Жаран Айтбай Абдыкадыров 2013-жылдын 26-сентябрында Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына (мындан ары - Конституциялык палата) Москва райондук сотунун токтому жана Чүй облустук сотунун аныктамасы күчүндө калтырылып, Жогорку соттун 2011-жылдын 15-мартында кабыл алынган токтомун туура эмес деп таап берүүнү, ошондой эле кылмыш иш боюнча тергөөнүн мүчүлүштөрүн четтетүү үчүн чара көрүү өтүнүчү менен кайрылган.

Конституциялык палатанын судьялар коллегиясы жаран А. Абдыкадыровдун кайрылуусун карап чыгып, аталган жарандын талаптары Конституциялык палатага караштуу эмес деп, аны өндүрүшкө кабыл алуудан баш тарткан.

Конституциялык палатанын судьялар коллегиясы өзүнүн аныктамасында Конституциялык палата Конституциянын 97-беренесинин 6-бөлүгүндө, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык мыйзамынын 18-беренесинин 1-бөлүгүндө көрсөтүлгөн иштерди гана карайт деп белгилеген.

Ошондой эле, Конституциялык палатанын судьялар коллегиясы конституциялуулугу талашылып жаткан Жогорку соттун жана жергиликтүү соттордун актылары юридикалык касиеттери боюнча мыйзамдардын жана башка ченемдик укуктук актылардын катарына кирбегендигин басым кылып көрсөтүп, кайрылуунун ээси «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык мыйзамдын 20-беренесинин 1-бөлүгүнүн 1-пунктунда бекитилгендей, конституциялык укуктары жана эркиндиктери кайсы мыйзамда жана башка ченемдик укуктук актыда бузулгандыгын Конституциялык палатага багыттаган кайрылуусунда көрсөткөн эмес деп белгилеген.

Конституциялык палатанын судьялар коллегиясы жаран А. Абдыкадыровдун талабын конституциялык сот өндүрүш тартибинде кароо үчүн эч кандай негиз жок деген тыянакка келген.

Жаран А. Абдыкадыров Конституциялык палатанын судьялар коллегиясы кабыл алган аныктамасы менен макул болбогондугун билдирип, 2013-жылдын 31-декабрында Конституциялык палатага даттануу менен кайрылган.

Кайрылуучу даттануусунда Конституциялык палатанын судьялар коллегиясынын аныктамасы менен макул эместигин билдирип, 2013-жылдын 26-сентябрындагы өтүнүчүндө көрсөтүлгөн маселелерди кайрадан кайталап, тергөө органдары мыйзамсыз иш аракет жүргүзгөндүгүн, Конституциялык палатанын судьялар коллегиясы кайрылууну кароодо Конституциянын 97-беренесинин 7-бөлүгүнө көңүл бурган эместигин, жаран А. Абдыкадыровдун Конституция тараптан таанылган укугу Конституциянын 41-беренеси боюнча Башкы прокуратура тарабынан бузулганын белгилеген.

Конституциялык палата, даттануунун жүйөөлөрүн изилдеп чыгып, даттанууну канааттандырууга жана өтүнүчтү өндүрүшкө кабыл алууга негиз тапкан жок.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 6-бөлүгүнө ылайык Жогорку соттун Конституциялык палатасы мыйзамдар жана башка ченемдик укуктук актылар Конституцияга карама-каршы келген учурда аларды Конституцияга ылайык эмес деп табат; Кыргыз Республикасы катышуучу болуп саналган күчүнө кирбеген эл аралык келишимдердин конституциялуулугу тууралуу корутунду берет; Конституцияга өзгөртүүлөр тууралуу мыйзамдын долбооруна корутунду берет. Конституциялык палатанын аталган ыйгарым укуктары «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык мыйзамында да камтылган.

Ошондуктан, Конституциялык палата Конституцияда жана мыйзамда каралган ыйгарым укуктарынын чегинде гана өзүнүн иш аракеттерин алып барууга милдеттүү. Мамлекет, анын органдары, ошонун ичинде Конституциялык палата, Конституцияда бекитилген ыйгарым укуктардын алкагынан чыгууга тыюу салынгандыгы Конституциянын 5-беренесинин 3-бөлүгүндө так көрсөтүлгөн.

Мындан тышкары, Жазык-процесстик кодексинин 126-беренесине ылайык, эгерде жүргүзүлүп жаткан процесстик аракеттер процесстин

катышуучуларынын, ошондой эле жарандардын, уюмдардын таламдарына таасир тийгизсе, ушул Кодекстин 25-беренесине ылайык тергөөчүнүн, прокурордун, соттун же алгачкы текшерүү органынын кызматкеринин аракеттери, ушул Кодексте белгиленген тартипте даттанылышы мүмкүн. Жазык-процесстик кодексинин 127-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык, даттануу жазык ишин жүргүзүп жаткан, мыйзам боюнча аны кароого жана ал боюнча чечим кабыл алууга укуктуу болгон мамлекеттик органга же кызмат адамына берилет.

Конституциялык палата, Конституцияныны 97-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык, конституциялык контролдоону жүзөгө ашыруучу орган болуп саналат. Ушул эле берененин 7-бөлүгүнө ылайык, Конституция тарабынан таанылган укуктар жана эркиндиктер, мыйзамдар жана башка ченемдик укуктук актылар тарабынан бузулуп жатат деп эсептелсе, ар бир адам алардын конституциялуулугун талашууга укуктуу.

Сот органдарынын актылары, ошондой эле конституциялуулугу талашылып жаткан Жогорку соттун жана жергиликтүү соттордун актылары, юридикалык касиеттери боюнча, мыйзамдардын же болбосо ченемдик укуктук актылардын катарына кирбейт.

Жогоруда көрсөтүлгөндөй, Конституциянын жана «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык мыйзамдын жоболорунан келип чыккандай, Жогорку соттун актыларын бузуп жокко чыгаруу же жергиликтүү соттордун чечимдерин күчүндө калтыруу маселелери, Конституциялык палата тараптан конституциялык сот өндүрүш алкагында каралышы мүмкүн эмес. Андан тышкары, Конституциянын 96-беренесинин 3-бөлүгүндө түздөн-түз көрсөтүлгөндөй, Жогорку соттун актылары акыркы болуп эсептелет жана даттанууга жатпайт.

Ошондой эле, Конституциялык палата мыйзамга ылайык укук коргоо органдарынын иш аракетин текшерип, аларга укуктук баа берип, ишине кийлигишүүгө укугу жок.

Жогорудагылардын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык мыйзамынын 28-беренесинин 5-бөлүгүн, 51-беренесинин 1-бөлүгүн жетекчиликке алып, Конституциялык палата

Т О К Т О М К Ы Л А Т :

1. Жаран А. Абдыкадыровдун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын 2013-жылдын 11-ноябрындагы аныктамасына киргизилген даттануусу канаттандыруусуз калтырылсын.

2. Конституциялык палатанын токтому ушул даттануу боюнча акыркы, арыз ээсинин ошол эле талап жана ошол эле негиздер боюнча Конституциялык палатага кайрадан кайрылуусу мүмкүн эмес.

3. Конституциялык палатанын токтому кол коюлган учурдан тартып күчүнө кирет.

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН
КОСНТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫ**